

Beszámoló

az ALAI Végrehajtó Bizottság üléséről (Párizs, 2012. január 13-14)

A Végrehajtó Bizottság ülésén nemcsak a Bizottság tiszteletbeli tagjaként vettem részt, de a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület, mint ALAI nemzeti csoport képviselőjeként is. Röviden beszámolok az ülésen törtétekről.

1) Az ülés elején vita alakult ki a Végrehajtó Bizottság működéséről. Néhányan felvetették azt, hogy nagyobb súlyt kellene helyezni az időszerű témák megvitatására. Ezzel kapcsolatban az is felmerült, hogy a Bizottság üléseinek az időtartamát egy fél nappal bővíteni lehetne. A vita aztán áttért az évenként tartott kongresszusok (vagy tanulmányi napok) programjára is. Többen azon a nézeten voltak – köztük én is – hogy a szerzői jogot érintő kihívások szaporodására és időszerű megválaszolásuk szükségességére tekintettel, egy bizonyos időt kellene fordítani az ilyen témák megbeszélésére (is). Mint köztudott, a kongresszusok, illetőleg tanulmányi napok témáit a szervezést végző nemzeti csoportok határozzák meg a Végrehajtó Bizottság jóváhagyásával. A nem mindig a legidőszűrűbb és legfontosabb témákat megtárgyaló rendezvényeken, a sok előadó miatt is, nincs idő a legsűrűsebb kérdésekkel foglalkozni. Ezért szóba került, hogy a kongresszusok és a tanulmányi napok programján belül megfelelő idő álljon rendelkezésre az ilyen kérdések megtárgyalására és az ALAI álláspontjának a meghatározására (pl. egy háromnapos kongresszuson egy nap). A program említett részének a tematikájáról és a kérdések megtárgyalásának a részleteiről az érintett rendezvényhez közelebb (mintegy fél évvel korábban) döntene a Végrehajtó Bizottság.

A Végrehajtó Bizottság felkérte az ALAI párizsi nemzetközi titkárságát, hogy körlevélben kérje ki a nemzeti csoportok véleményét ezekben a kérdésekben, amelyekkel az ez év októberében, Kiotóban tartott legközelebbi ülésén foglalkozik majd újra a Bizottság.

2) A Végrehajtó Bizottság megtárgyalta és elfogadta annak a munkacsoportnak a jelentését, amely a Berni Egyezmény 5. Cikkének (4) bekezdése szerinti származási ország meghatározásának a kérdését vizsgálta abban az esetben, amikor egy művet a világhálón tesznek hozzáférhetővé a közönség számára letöltés céljára. A kérdés azért került napirendre, mert egy amerikai bíróság úgy találta, hogy ebben az esetben nyilvánosságra hozott (a Berni Egyezmény 3. Cikkének (3) bekezdésének nálunk kihirdetett szövege szerint „megjelent”) művekről” („published works”) van szó minden olyan ország esetében, ahol a letöltés lehetővé válik: Ez gyakorlatilag a Berni Unió összes országát jelenti az Egyezmény 3. Cikkének az egyidejű nyilvánosságra hozatalra vonatkozó (4) bekezdésében foglaltakból következően. Ennek elfogadása a származási országnak számító országok nem kívánatos kiszélesedéséhez és (miután a származási országra az Egyezmény 5. Cikkének (2) bekezdése szerint nem vonatkozik az egyezményi minimum) az Egyezmény által biztosított védelem globális erodálásához vezetne. A munkacsoportunk mellékelt jelentése a vonatkozó rendelkezések részletes elemzése alapján megállapítja, hogy az amerikai bíróság álláspontja téves. Az említett esetben nem történik az Egyezmény 3. Cikkének (3) bekezdése szerinti nyilvánosságra hozatal („publication”), s így az 5. Cikk (4) bekezdésének (c) pontja alapján az az ország számít származási országnak, amelynek a szerző az állampolgára.

Ezzel az értelmezéssel is lehetnek bizonyos problémák a többszerzős és anonim művek esetében, amelyekre a munkacsoport ugyancsak körvonalazott lehetséges megoldásokat.

3) Az ALAI múlt évi dublini kongresszusa előtt tartott ülésen a Végrehajtó Bizottság létrehozott egy másik munkacsoportot is az „árva művek” felhasználásának szabályozására vonatkozó ALAI álláspont kidolgozására. Ebben a munkacsoportban való részvételre is felkértek. A munkacsoport azonban a Végrehajtó Bizottság mostani párizsi üléséig gyakorlatilag nem működött, elsősorban azért mert Samantha Holman, aki az ír ALAI csoport elnökeként vállalkozott a munka koordinálására, semmit nem tett (sőt még az e-mail megkereséseinkre sem válaszolt). A párizsi ülésen előterjesztettünk egy tervezetet, amely a fő kérdéseket körvonalazta (és amelyet csatolok). A Bizottság ezt elfogadta a munkabizottság programjával. Jelentésünket a Bizottság ez év októberében, Kiotóban tartandó következő ülése előtt, mégpedig május közepéig, el kell készítenünk. Erről Maria Martin-Prat, az Európai Bizottság szerzői jogi részlege jelen levő vezetőjének a kérésére döntött így a Bizottság (Martin-Part szerint az EU dán elnöksége szeretné elérni az irányelv elfogadását a félév végéig).

4) A Végrehajtó Bizottság foglalkozott az ez évben és a következő években tartandó kongresszusokkal is.

A japán ALAI csoport a fukushimai katasztrófa miatt úgy döntött, hogy az eredeti terv megváltoztatásával nem Tokióban, hanem Kiotóban rendezi meg az ez évi kongresszust október 16 és 18 között. Mellékelem a kongresszus program-tervezetét és a japán ALAI csoport ahhoz fűzött megjegyzéseit. Amint látható, a kongresszus témájával a cloud technológiával kapcsolatos szerzői kérdéseket választották.

A kolumbiai ALAI csoport képviselője bejelentette, hogy a 2013-as kongresszust szeptember utolsó hetében rendeznék meg Cartagena-ban. Az első programtervezetet is körvonalazta. A Végrehajtó Bizottság azonban mind az időpont mind a programtervezet újra gondolását kérte. Az időponttal az volt a baj, hogy az egybe esik a WIPO közgyűlés szokásos időpontjával, a programmal pedig az, hogy nagyon sokféle téma szerepelne benne anélkül, hogy megfelelő idő állna rendelkezésre. Javaslatként merült fel, hogy próbálják az internetes szolgáltatók és közvetítők felelősségének és a közös jogkezelésnek a témája köré kialakítani a programot.

A belga ALAI csoport megerősítette, hogy 2014-ben, a német nemzeti csoport, hogy 2015-ben és a dán nemzeti csoport, hogy 2016-ban kíván ALAI kongresszust rendezni.

Budapest, 2012. január 20.

id. dr. Ficsor Mihály
a Magyar Szerzői Jogi Fórum Egyesület
tiszteltbeli elnöke